

צילא דמהימנותא - על ה"ספק" וה"סיפוק" שבחג הסוכות Sukkot & Cherophobia: Solving the Fear of Happiness

1. תענית ט ע"א

רבי יוסי ברבי יהודה אומר: שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה, ואהרן, ומרים. ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם, ואלו הן: באר, וענן, ומן. באר - בזכות מרים, עמוד ענן - בזכות אהרן, מן - בזכות משה. מתה מרים - נסתלק הבאר. שנאמר +במדבר כ"ו+ ותמת שם מרים, וכתוב בתורה ולא היה מים לעדה, וחזרה בזכות שניהן. מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד, שנאמר +במדבר כ"א+ וישמע הכנעני מלך ערד... חזרו שניהם בזכות משה, מת משה - נסתלקו כולן.

2. ילקוט שמעוני, יחזקאל רמז שעד

כשם שהרועה זהיר בצאנו ביום ובלילה מפני הזאבים - כך היה הקב"ה זהיר בישראל, דכתיב לא ימיש עמוד הענן יומם, וכן לעתיד לבא וסוכה תהיה לצל יומם, וכתוב נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן:

3. סוכה יא ע"ב

דתניא: +ויקרא כג+ כי בסכות הושבתי את בני ישראל - ענני כבוד היו, דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר סוכות ממש עשו להם.

4. משנה ברורה סימן תרכה, סק"א

וכתבו האחרונים שיכוין בישיבתה שצונו הקב"ה לישב בסוכה זכר ליציאת מצרים וגם זכר לענני כבוד שהקיפן אז עלינו להגן עלינו מן השרב והשמש. וכל זה לצאת ידי המצוה כתקונה הא דיעבד יוצא כל שכיון לצאת לבד [פמ"ג]:

5. משנה מסכת אבות פרק א, יב

הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה:

6. תלמוד ירושלמי, ברכות פרק ד, דף ח

אמר רבי אבון בנוי לתלפיות (שה"ש ד, ד) תל שכל הפיות מתפללין עליו. בברכה, בקרית שמע, ובתפילה. בברכה: בונה ירוש', בתפילה: אלהי דוד ובונה ירו', בקרית שמע: פורש סוכת שלום עלינו ועל עמו ישר' ועל ירוש'.

7. שמות לד, כד

כי אוריש גוים מפניך והרחבתי את גבלך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני ידוד אלהיך שלש פעמים בשנה:

8. מלכים א, יח

(לג) ויערך את העצים וינתח את הפר וישם על העצים: (לד) ויאמר מלאו ארבעה כדים מים ויצקו על העולה ועל העצים ויאמר שנו וישנו ויאמר שלשו וישלשו: (לה) וילכו המים סביב למזבח וגם את התעלה מלא מים: (לו) והי בעלות המנחה ויגש אליה הנביא ויאמר ידוד אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך ובדברך עשיתי את כל הדברים האלה... (לח) ותפל אש ידוד ותאכל את העלה ואת העצים ואת האבנים ואת העפר ואת המים אשר בתעלה לחכה: (לט) וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו ה' הוא הא-להים ה' הוא הא-להים... (מא) ויאמר אליהו לאחאב עלה **אכל ושתה** כי קול המון **הגשם**... (מג) ויאמר אל נערו עלה נא הבט דרך ים ויעל ויבט ויאמר אין מאומה ויאמר שב

שבע פעמים : (מד) ויהי בשביעית ויאמר הנה עב קטנה ככף איש עלה מים ויאמר עלה אמר אל אחאב אסר ורד ולא יעצרכה הגשם : (מה) ויהי עד כה ועד כה והשמים התקדרו עבים ורוח ויהי גשם גדול...

9. נחמיה ט

(יג) וביום השני נאספו ראשי האבות לכל העם הכהנים והלויים אל עזרא הספר ולהשכיל אל דברי התורה : (יד) וימצאו כתוב בתורה אשר צוה ד' ביד משה אשר ישבו בני ישראל בסכות בחג בחדש השביעי : (טו) ואשר ישמיעו ויעבירו קול בכל עריהם ובירושלם לאמר צאו ההר והביאו עלי זית ועלי עץ שמן ועלי הדס ועלי תמרים ועלי עץ עבת לעשת סכת ככתוב.

10. של"ה, מסכת סוכה, עו ע"ד

ויזכור כי ימי המועדים הם ימי דין, כאמרם ז"ל במשנה פ"ק דראש השנה, "בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן בר"ה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון ובחג נידונים על המים". הרי שכל המועדות ימי דין...

11. פסיקתא דר"נ, פרק כט (מובא ברבנו בחיי, דברים טז, יד)

מפני מה לא הזכירה תורה שמחה בפסח, והזכירה שמחה בעצרת, ובסכות שלש שמחות : ושמחת בחגך, והיית אך שמח, ושמחת לפני ה' אלהיך, לפי ששנינו : בארבעה פרקים העולם נדון, בפסח על התבואה, בעצרת על פירות האילן, בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, ובחג נדונים על המים, ומפני שפסח יום הדין, וכל הדינין עתידין להעשות, לכך לא נזכר בו שמחה כלל, אבל בעצרת שכבר עבר דין אחד של פסח נכתב בו שמחה אחת, ובחג שכבר עברו שלשה דינין : פסח ועצרת וראש השנה, לכך נכתבו בו שלש שמחות.

12. קהלת א, ד

דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת.

13. סוכה לה ע"א

רבי אומר : אל תקרי הדר אלא הדיר, מה דיר זה - יש בו גדולים וקטנים, תמימים ובעלי מומין, הכי נמי - יש בו גדולים וקטנים תמימים ובעלי מומין. - אטו שאר פירות לית בהו גדולים וקטנים תמימים ובעלי מומין? - אלא הכי קאמר : עד שבאין קטנים עדיין גדולים קיימים. רבי אבהו אמר : הדר... דבר שדר באילנו משנה לשנה.

14. זוהר ח"ג, פ' אמור, קג ע"ב

בסוכות תשבו שבעת ימים וגו', פקודא דא, לישב בסוכה, והא אוקימנא, בגין לאתחזאה דישראל יתבי ברזא דמהימנותא, בלא דחילו כלל, דהא מקטרגא אתפרש מנייהו. וכל מאן דאיהו ברזא דמהימנותא, יתיב בסוכה.

15. הטור, אורח חיים, סימן תי"ז

ושמעתי מאחי הר"י טעם לדבר לפי שהמועדים נתקנו כנגד אבות, פסח כנגד אברהם, דכתיב "לושי ועשי עוגות" - פסח היה. שבועות כנגד יצחק שתקיעת שופר של מתן תורה היה בשופר מאילו של יצחק, **סוכות כנגד יעקב**, דכתיב "ולמקנהו עשה סוכות".